

SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

III KWARTAŁ

2013

Spis treści

Działalność przedsiębiorstw.....	Str. 4
Rynek pracy i wynagrodzenia.....	Str. 7
Koniunktura.....	Str. 9
Fundusze Strukturalne.....	Str. 10
Wyzwania i problemy.....	Str. 11
Warto wiedzieć	Str. 14
Przegląd najważniejszych wydarzeń w regionie.....	Str. 15
Źródła danych/przypisy.....	Str. 27

Szanowni Państwo,

Miło mi przekazać w Państwa ręce kolejny numer Kwartalnika Monitorującego Sytuację Społeczno-Gospodarczą Województwa Świętokrzyskiego. Bieżący numer zawiera analizę najważniejszych zmian oraz tendencji rozwojowych zaobserwowanych na obszarze województwa świętokrzyskiego w III kwartale 2013 roku, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki związanej z działalnością przedsiębiorstw, rynkiem pracy oraz koniunkturą gospodarczą. Wśród zaobserwowanych pozytywnych tendencji niewątpliwie należy zwrócić uwagę na wciąż wzrastającą liczbę podmiotów gospodarczych regionu zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej, wysoką dynamikę produkcji sprzedanej przemysłu oraz znaczny roczny wzrost wolumenu sprzedaży detalicznej odnotowany w końcu września. Podobnie jak w poprzednich numerach część publikacji poświęcona jest również przeglądowi najważniejszych wydarzeń w regionie. Niniejszy numer przynosi także zmianę w zakresie treści opracowania, autorzy zdecydowali o dodaniu części publikacji dotyczącej najważniejszych wyzwań i problemów stojących przed krajem i województwem świętokrzyskim.

Zapraszam do lektury,

Kazimierz Kotowski
Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

Liczba przedsiębiorstw regionu zarejestrowanych w rejestrze REGON wzrosła w III kwartale 2013 r. o 653 osiągając w końcu września 109 903 podmioty. Warty uwagi jest systematyczny wzrost podmiotów gospodarczych w świętokrzyskim (z wyjątkiem stycznia 2013 r.) zauważalny od początku 2012 r. Odnotowane od stycznia 2013 r. zmiany wpisują się w sezonową cykliczność, w której przysty podmiotów zazwyczaj przeważają w II i III kwartale, a spadki w I i IV. Kluczowymi w tym kontekście

Liczba podmiotów gospodarczych regionu zarejestrowanych w REGON w III kwartale 2013 r. wzrosła o 653 jednostki

będą dane za IV kwartał br. Liczba podmiotów gospodarczych w świętokrzyskim osiągnęła w końcu września 2013 r. bardzo wysoki, niespotykany wcześniej poziom. Z podobną sytuacją mieliśmy do czynienia jedynie w 2008 r. oraz końcówce 2010 r., jednak liczba przedsiębiorstw w regionie nie przekroczyła wówczas 109 tys. Wysoki poziom przedsiębiorczości w województwie może napawać optymizmem. Świadczy bowiem o wzrastających możliwościach i kompetencjach kapitału ludzkiego regionu świętokrzyskiego.

W III kwartale 2013 r. zauważalna była kontynuacja korzystnych zmian rozpoczętego w marcu wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. Od czerwca poziom produkcji co miesięcznie przekraczał wartości odnotowywane w roku ubiegłym. Optymistyczne dane dotyczyły również sprzedaży detalicznej, której wolumen we wszystkich miesiącach kwartału utrzymywał się powyżej wartości z przed roku. Ponadto w końcu września 2013 r. odnotowano jej znaczny roczny wzrost (o 18,5%) podczas gdy w analogicznym miesiącu ubiegłego roku wystąpił spadek wskaźnika o 2,7%. W końcówce III kwartału roczny wzrost odnotowano także w sprzedaży hurtowej (o 11,2%). Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w świętokrzyskim we wrześniu 2013 r. zmalała w stosunku do ubiegłego roku o 37,2%. Zmniejszyła się również produkcja budowlano-montażowa (o 4,2%) oraz nieznacznie spadło przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw regionu (o 0,8%).

DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

W końcu września br. wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) osiągnęła wartość 2 181,9 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 12,8% niż przed rokiem. Odnotowany przyrost spowodowany był po części 13,3% wzrostem produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym, stanowiącej 83% całej produkcji przemysłowej. Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu, zdecydowanie najwyższy wzrost utrzymywał się w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – 46,2% oraz produkcji artykułów spożywczych – 28,8%. Po spadku w lipcu i sierpniu znacznie zwiększyła się produkcja wyrobów z metali – o 27,0%. Wzrosła również produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 13,7%.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w końcu III kwartału 2013 r. wyniosła 480,9 mln zł i była o 1,6% wyższa niż przed rokiem.

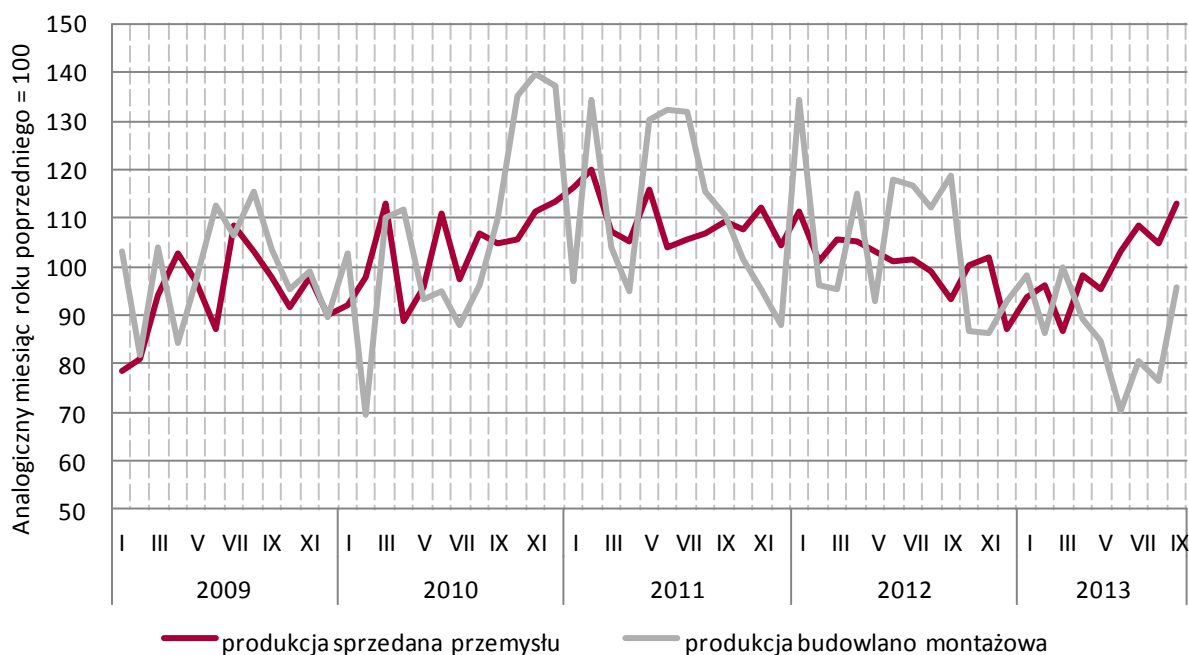
Produkcja budowlano-montażowa¹ (w cenach bieżących) we wrześniu br. ukształtowała się na poziomie 256,2 mln zł i w odniesieniu do wrze-

śnia ub. roku zmalała o 4,2%. Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano jedynie w podmiotach prowadzących działalność związaną głównie z budową budynków.

Produkcja sprzedana przemysłu w końcu III kwartału 2013 była wyższa o 12,8% niż we wrześniu ubiegłego roku

We wrześniu br. w ujęciu rocznym nastąpił wzrost (w cenach bieżących) zarówno sprzedaży detalicznej (o 18,5%), jak i sprzedaży hurtowej (o 11,2%). Największy wzrost sprzedaży detalicznej dotyczył grup: *meble, RTV, AGD* (o 119,3%) oraz *farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny* (o 32,2%). Według stanu na 30 września 2013 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku zwiększyła się liczba mieszkań których budowę rozpoczęto (o 5,6%). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia (spadek odpowiednio o 37,2% i 8,8%).

Wykres 1. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim w okresie I 2009—IX 2013

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Kielcach

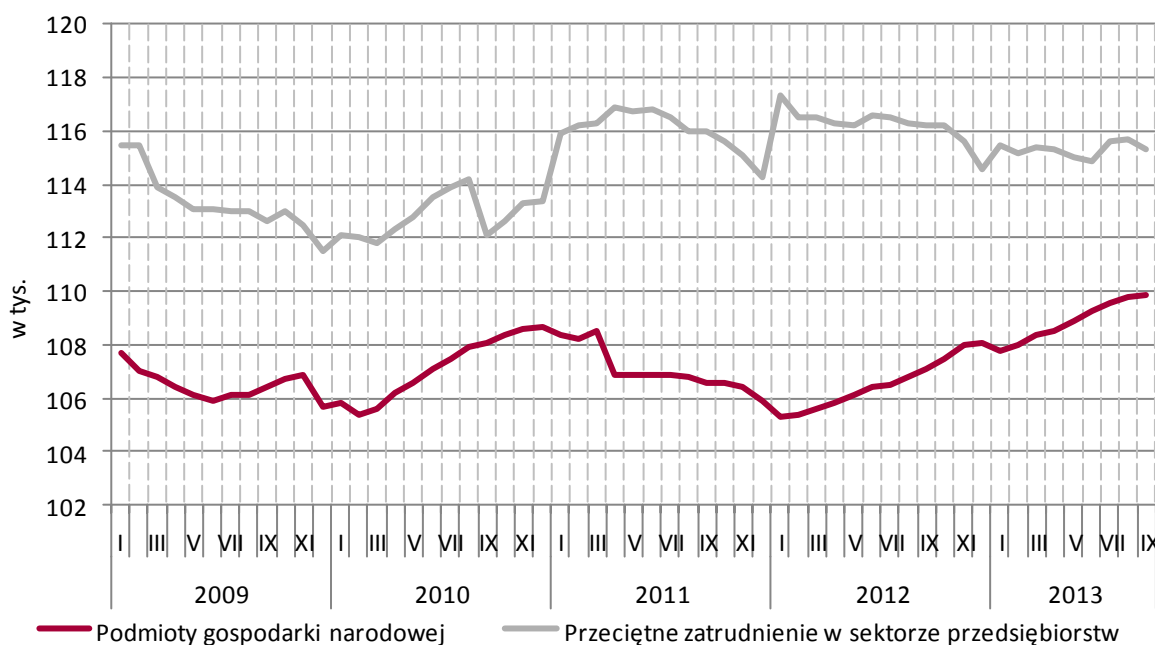
DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

Na początku III kwartału 2013 mieliśmy do czynienia ze znacznym wzrostem przeciętnej zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu miesięcznym. W lipcu 2013 w sektorze przedsiębiorstw woj. świętokrzyskiego zatrudnionych było 700 osób więcej niż w poprzednim miesiącu. W sierpniu ponownie wystąpił wzrost wskaźnika o kolejne 100 osób, natomiast we wrześniu liczba zatrudnionych spadła o 400 zatrzymując się ostatecznie na poziomie 115,3 tys. osób tj. 0,8% niższym niż przed rokiem. W skali roku we wszystkich miesiącach kwartału odnotowano jednak spadki w stosunku do tegoż miesiąca 2012 r. Największy spadek przeciętnego zatrudnienia w końcu III kwartału 2013 r. odnotowano w *budownictwie* (o 6,7%).

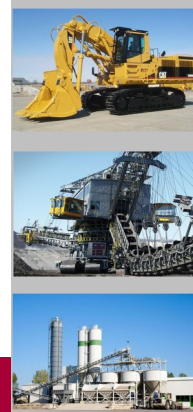
Niższe przeciętne zatrudnienie wystąpiło również w *przemśle* (o 1,5%), przy czym w *przetwórstwie przemysłowym* spadek osiągnął 1,2%, a w *dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji* – 3,3%. W *obsłudze rynku nieruchomości oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się odpowiednio o 1,3% i o 0,1%. Wyższe niż przed rokiem przeciętne zatrudnienie odnotowano natomiast m.in. w: *administrowaniu i działalności wspierającej* (o 6,6%), *transporcie i gospodarce magazynowej* (o 5,9%), *informacji i komunikacji* (o 3,7%) oraz *zatrważaniu i gastronomii* (o 2,5%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w świętokrzyskim w końcu III kwartału 2013 r. ukształtowało się na poziomie 115,3 tys. osób

Wykres 2. Wielkość przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie świętokrzyskim w okresie I 2009—IX 2013

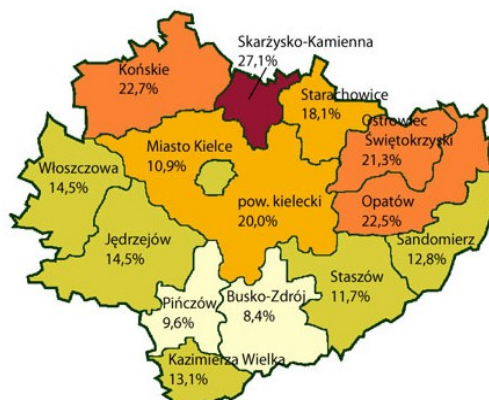
Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Kielcach

RYNEK PRACY I WYNAGRODZENIA

Bezrobocie

We wrześniu 2013 r. w województwie świętokrzyskim odnotowano w ujęciu rocznym ponad siedmioprocentowy wzrost poziomu bezrobocia. W porównaniu do analogicznego miesiąca ub. roku w ewidencji Urzędów Pracy przybyło 5,9 tys. bezrobotnych. Liczba osób bezrobotnych w regionie na dzień 30.09.2013 wyniosła 86,2 tys. i w porównaniu do końca II kwartału 2012 r. zwiększyła się o 2,4%, a wzrost liczby bezrobotnych w województwie występował w każdym miesiącu III kwartału 2013 r. W odniesieniu do września 2012 r. wzrost poziomu bezrobocia wystąpił we wszystkich powiatach, w tym najwyższy w: kieleckim — o 13,4% (1.727 osób), opatowskim - o 11,5% (575 osób), pińczowskim - o 10,3% (160 osób) oraz jędrzejowskim - o 10,1% (477 osób). Grono bezrobotnych w 50% tworzyły kobiety. Największą grupę stanowiły osoby wieku 25-34 lata - 30% oraz 18-24 lata - 20,9%. W pozostałych grupach wiekowych udział bezrobotnych wynosił: 35-44 lata - 19,3%, 45-54 lata - 17,5%, 55-59 lat - 9,4%, 60-64 lata - 2,9%.

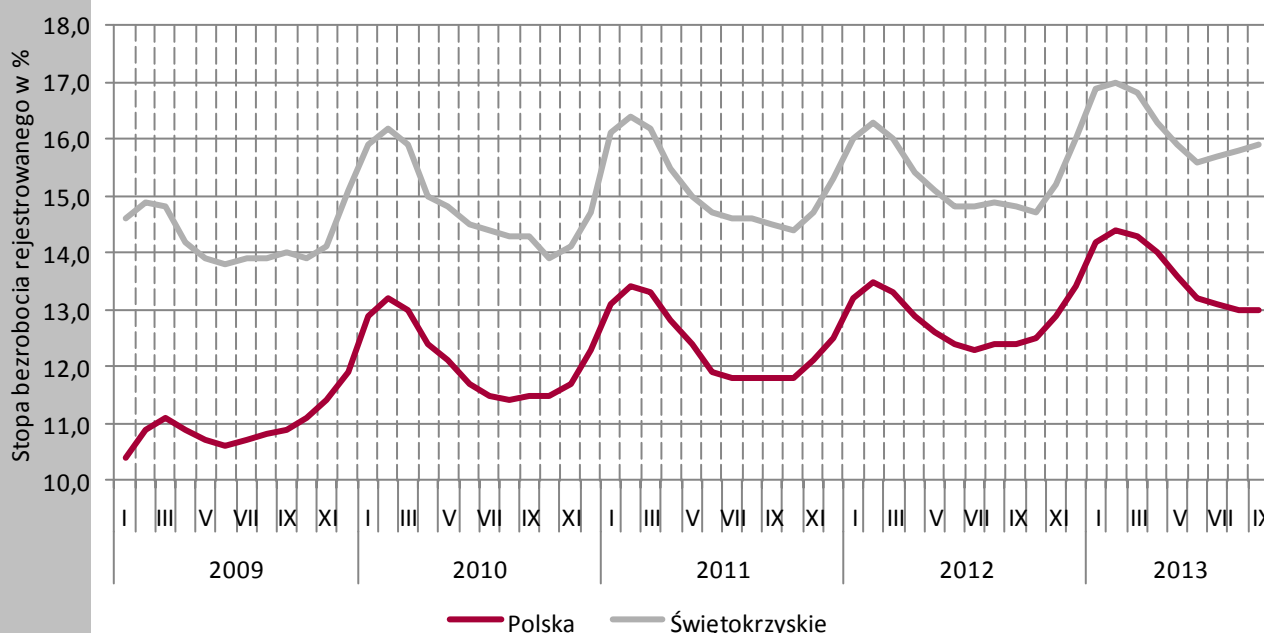
Źródło: GUS Kielce

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu III kwartału w woj. świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 15,9% tj. wyższym niż przed rokiem o 1,1%. W

Stopa bezrobocia rejestrowanego w świętokrzyskim w III kwartale 2013 r. wzrosła o 0,3%.

przypadku wartości krajowej, która wyniosła we wrześniu 2013 - 13% również wystąpił roczny wzrost stopy bezrobocia (o 0,6%). Był on jednak mniejszy niż w przypadku województwa. Świętokrzyskie nadal należy do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia (13 miejsce w Polsce). W trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie znajdowały się województwa: zachodniopomorskie (16,9%), kujawsko-pomorskie (17,5%) oraz warmińsko-mazurskie (20,4%). W powiatach wciąż utrzymuje się znaczne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: skarżyski (27,1%) i konecki (22,7%), a o najniższej: buski (8,4%) oraz pińczowski (9,6%).

Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce i województwie świętokrzyskim w okresie I 2009—IX 2013 w %

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Kielcach

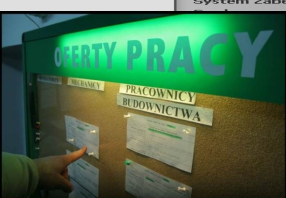
RYNEK PRACY I WYNAGRODZENIA

Wynagrodzenia

W końcu III kwartału 2013 r. odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw regionu w skali roku. Przeciętne wynagrodzenie brutto na dzień 30.09.2013 wyniosło 3 218,50 zł i było o 1,9 % wyższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W porównaniu z końcem poprzedniego kwartału średnia płaca brutto w świętokrzyskim zwiększyła się o 40,26 zł. Po wyraźnym wzroście płac odnotowanym w lipcu (o ponad 90 zł) w sierpniu wystąpił jego spadek (o ponad 50 zł). Wrzesień charakteryzowała stagnacja średniego wynagrodzenia na poziomie nieznacznie różnym niż przed miesiącem tj. 3 218,50 zł. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto we wrześniu br. ukształtowało się na poziomie 3770,91 zł i było o 3,6% wyższe niż we wrześniu 2012 r. W stosunku do płacy krajowej

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim we wrześniu 2013 wyniosło 3 218,50 zł, a kwartalny wzrost średniej płacy brutto ukształtował się na poziomie 40,26 zł

średnia płaca w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w końcu III kwartału była niższa o 552 zł (dla porównania w poprzednim kwartale o 630 zł). Niestety w ujęciu rocznym zwiększył się dystans przeciętnego wynagrodzenia uzyskanego w województwie do wielkości krajowej. W III kwartale 2013 r. wynagrodzenie w województwie było niższe o 16,7% niż w Polsce, podczas gdy w analogicznym kwartale 2012 r. o 15,4%. W porównaniu z wrześniem ub. roku największy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie odnotowano w *transporcie i gospodarce magazynowej* (o 6,4%), *zakwaterowaniu i gastronomii* (o 6,0%) oraz w *administracji i działalności wspierającej* (o 5,3%). Spadek przeciętnego wynagrodzenia brutto nastąpił w *działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* (o 3,6%).

Liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim według stanu na 31.08.2012r. wyniosła 81.174 osoby, w tym:	
16.951 bezrobotnych do 25 roku życia	(20,9%)
42.048 bezrobotnych kobiety	(51,8%)
44.249 bezrobotnych zamieszkałych na wsi	(54,5%)
67.439 bezrobotnych bez prawa do zasiłku	(83,1%)
13.735 bezrobotnych z prawem do zasiłku	(16,9%)
4.149 bezrobotnych niepełnosprawnych	(5,1%)

Stopa bezrobocia na koniec lipca 2012 roku osiągnęła poziom 14,8%

KONIUNKTURA

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych

Ceny większości towarów i usług konsumpcyjnych w końcu września 2013 r. były wyższe niż odnotowane w analogicznym okresie ubiegłego roku. W grupie artykułów żywnościowych więcej płacono m.in. za: mąkę pszenną (o 7,4%), chleb pszenno-żytni (o 4,4%), bułkę pszenną (o 2,7%), mięso wołowe z kością (o 1,3%), mięso wieprzowe z kością (o 2,5%), kielbasę suszoną (o 7,1%), ser dojrzewający (o 13,9%), margarynę (o 10,9%), masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 9,4%). Największe wzrosty cen w skali roku wystąpiły w przypadku sekcji owoców i warzyw. Więcej kosztowały m.in.: ziemniaki (o 112,7%), cebula (o 28,7%), cytryny (o 21,7%), jabłka (o 20,3%) oraz marchew (o 7,6%). Wśród artykułów których ceny spadły w porównaniu do września 2012 r. znalazły się m.in.: cukier biały kryształ (o 15,1%), kasza jęczmienna (o 2,6%), ryż (o 2,2%), mięso wołowe bez kości (o 3,9%), kurczęta patroszone (o 4,2%), kielbasa wędzona (o 1,0%), mleko krowie o zawartości tłuszczu 3-3,5% - sterylizowane (o 3,1%), jaja kurze świeże (o 16,1%) oraz olej rzepakowy produkcji krajowej (o 9,9%). We wrześniu 2013 r. konsumenci mniej płacili także za benzynę bezołowiową 95-oktanową (o 2,7%) i olej napędowy (o 2,2%). Droższa niż

przed rokiem była natomiast wizyta u lekarza specjalisty (o 8,0%), bilety do kina (o 13,5%) oraz bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim (o 13,5%).

Koniunktura gospodarcza

Przedsiębiorstwa z siedzibą w województwie świętokrzyskim ogólny klimat koniunktury w *Przetwórstwie przemysłowym* oceniły we wrześniu pozytywnie, nieznacznie lepiej niż w lipcu jednak gorzej niż w sierpniu 2013 r. Przewidywania w zakresie produkcji i sytuacji finansowej były korzystne, ale ostrożniejsze od formułowanych w poprzednich miesiącach III kwartału. Ogólny klimat koniunktury w *Budownictwie* oceniany był we wrześniu bardziej pesymistycznie niż w lipcu i sierpniu, a saldo koniunktury zarówno w województwie jak i w kraju od sierpnia 2011 r. wciąż pozostaje ujemne. Nieznacznie pozytywnie świętokrzyskie przedsiębiorstwa oceniły koniunkturę sekcji *Handel hurtowy* oraz *Transport i gospodarka magazynowa* i podobnie jak w przypadku *Przetwórstwa przemysłowego* saldo koniunktury tych sekcji charakteryzowało się wartościami dodatnimi. Największy kwartalny spadek odnotowało saldo koniunktury sekcji *Zakwaterowanie i Gastronomia* (o ponad 10%) a największy wzrost wystąpił w przypadku *Handlu detalicznego* (ok. 5%). Saldo koniunktury sekcji *Informacja i komunikacja* podobnie jak w poprzednim kwartale oscyloowało w okolicach -10%.

FUNDUSZE STRUKTURALNE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013

Liczba podpisanych umów/wydanych decyzji o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 na koniec września 2013 r. osiągnęła 1 182, przy łącznej wartości 5,194 mld zł (w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej 2,768 mld zł). Wartość pod-

**Wykorzystanie alokacji:
RPOŚ 2007-2013 — 70,8%
Komponent regionalny POKL — 75,8%**

pisanych umów na koniec III kwartału 2013 r. wyczerpuje **86,4% alokacji** przeznaczanej na realizację programu, co klasyfikuje województwo na **10 tym miejscu** w kraju (kwartalny wzrost o **dwie pozycje**). Wykorzystanie alokacji środków wypłaconych beneficjentom na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność ukształtowało się na poziomie **70,8% co daje świętokrzyskiemu trzecie miejsce** wśród województw za: opolskim (76,3%) i wielkopolskim (71,5%)

Komponent Regionalny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Według stanu na dzień 30 września 2013 r. w ramach Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) zawartych zostało 2 002 umowy o dofinansowanie realizacji projektów PO KL o łącznej wartości w części środków publicznych 1,472 mld zł, co stanowi 91,8% alokacji przewidzianej na realizację programu w latach 2007-2013 (szóste miejsce w kraju i wzrost kwartalny o dwie pozycje). Na podstawie 11 033 zatwierdzonych wniosków o płatność wypłacono 1,182 mld zł, co wykorzystuje 75,8% alokacji na lata 2007-2013. W skali kraju, ze względu na poziom wydatkowanych środków w stosunku do wielkości przyznanej alokacji w ramach Komponentu Regionalnego PO KL, **województwo świętokrzyskie klasyfikuje się na 2 miejscu** (kwartalny wzrost o 1 pozycję), tuż po województwie łódzkim, w którym wskaźnik wykorzystania alokacji wyniósł 76,3%.

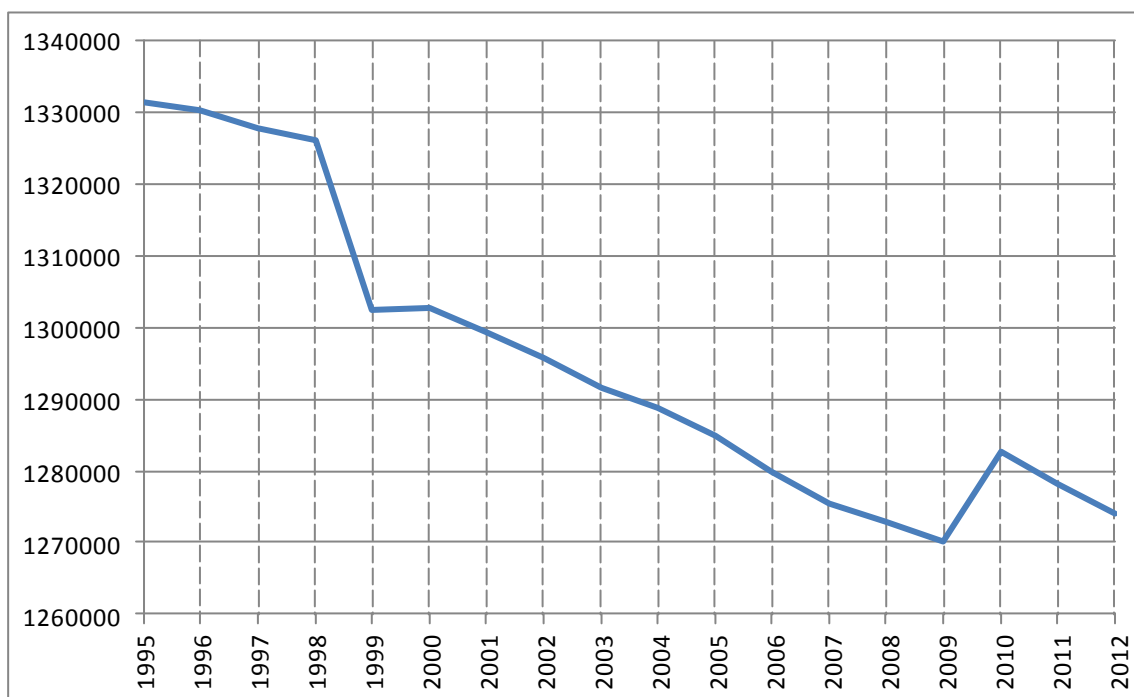
WYZWANIA I PROBLEMY

Depopulacja w świętokrzyskim

Województwo świętokrzyskie znajduje się w grupie województw z najtrudniejszą sytuacją demograficzną związaną z ubytkiem ludności. W latach 2002-2012 mieszkańców traciły województwa: opolskie, łódzkie, śląskie, świętokrzyskie, lubelskie i podlaskie. Zmiany liczby ludności a konkretnie obniżająca się wartość przyrostu naturalnego czy spadek urodzeń żywych, wskazują, że Polska ponownie wkracza w okres depopulacji² podobnie jak to miało miejsce w latach 1997–2007, który jednak tym razem będzie już miał najprawdopodobniej charakter trwałej tendencji.

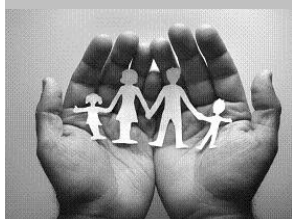
W okresie 1995-2012 w świętokrzyskim oprócz lat 2000 i 2010 uwidaczniał się spadek liczebności mieszkańców. W latach 1995-2012 w województwie ubyło 57,5 tys. osób. Tendencja spadkowa liczby ludności w analogicznym okresie zauważalna była również w całym kraju. Odnotowany w tym przedziale czasowym spadek liczby mieszkańców wyniósł w skali całej Polski 76,1 tys.

Wykres 4. Ubytek ludności w woj. świętokrzyskim w latach 1995-2012

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2012 r. w świętokrzyskim nasiliły się niekorzystne zjawiska demograficzne. Pod względem liczby urodzeń żywych na 1000 mieszkańców w 2012 r. województwo plasowało się na przedostatniej pozycji w kraju (9,03/1000 ludności) przy średniej dla Polski na poziomie 10,02/1000 mieszkańców. Trudniejsza sytuacja charakteryzowała jedynie województwo opolskie gdzie w 2012 r. rodziło się jedynie 8,85 dziecka na 1000 mieszkańców. Niska wartość urodzeń żywych w województwie spowodowana jest po części ogólnymi trendami występującymi w całym kraju takimi jak zwiększone zainteresowanie zdobywaniem wykształcenia, zmianą mentalności, a także trudnościami na rynku pracy, zmniejszeniem świadczeń socjalnych na rzecz rodziny i ogólnie trudnymi warunkami społeczno-ekonomicznymi, w jakich znalazło się pokolenie wieku prokreacyjnego. Całokształt tych czynników powoduje, że coraz więcej rodzin w kraju świadomie decyduje się na brak lub jedno dziecko. Spada zatem współczynnik dzietności, co uniemożliwia

WYZWANIA I PROBLEMY

zastępowalność pokoleń. Biorąc pod uwagę współczynnik dzietności sytuacja świętokrzyskiego w 2012 r. była lepsza niż pod względem urodzeń żywych, a jego wartość na poziomie 1,232 uplasowała województwo na 12 pozycji przed podlaskim, zachodniopomorskim, dolnośląskim i opolskim. **Jednak by zapewnić zastępowalność pokoleń współczynnik dzietności powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15, co w przypadku świętokrzyskiego przekłada się na konieczność jego 70% wzrostu.** Trzeba jednak zauważyć, że problem niskiej dzietności dotyczy całej Polski, a wartości współczynnika dla poszczególnych województw w 2012 r. nie przekraczają 1,4.

Tabela 1. Urodzenia żywe/1000 ludności, Współczynnik dzietności w 2012 roku

REGION	Urodzenia żywe/1000 ludności	Współczynnik dzietności
POLSKA	10,02	1,299
ŁÓDZKIE	9,45	1,290
MAZOWIECKIE	10,80	1,370
MAŁOPOLSKIE	10,47	1,316
ŚLĄSKIE	9,65	1,274
LUBELSKIE	9,80	1,299
PODKARPACKIE	9,89	1,266
PODLASKIE	9,31	1,231
ŚWIĘTOKRZYSKIE	9,03	1,232
LUBUSKIE	10,13	1,307
WIELKOPOLSKIE	10,93	1,376
ZACHODNIOPOMORSKIE	9,28	1,228
DOLNOŚLĄSKIE	9,35	1,201
OPOLSKIE	8,85	1,146
KUJAWSKO-POMORSKIE	9,90	1,294
POMORSKIE	10,94	1,398
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9,88	1,281

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

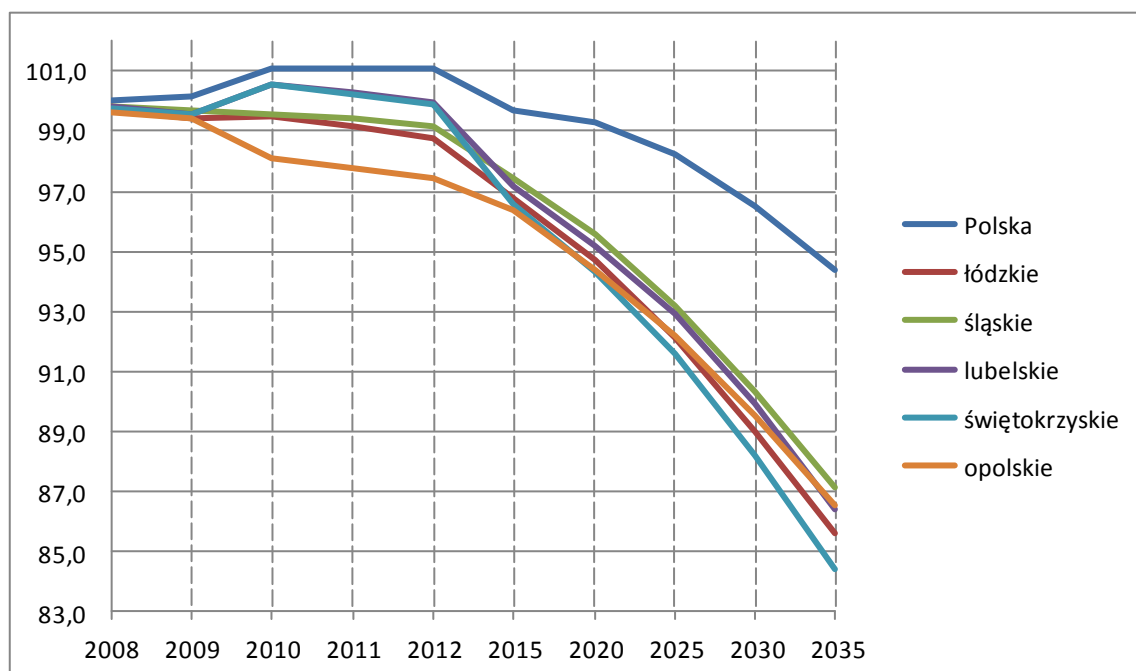
Niekorzystny dla województwa był również odnotowany w 2012 r. wskaźnik zgonów na tysiąc mieszkańców, który w przypadku świętokrzyskiego był jednym z największych w kraju (10,96), więcej zgonów na tysiąc mieszkańców nastąpiło jedynie w województwie łódzkim (12,42).

W przypadku województwa świętokrzyskiego dodatkowym czynnikiem mającym istotny wpływ na utratę mieszkańców są migracje zagraniczne oraz migracje poza województwo związane z trudną sytuacją na świętokrzyskim rynku pracy. Saldo migracji w regionie od wielu lat (dostępne dane z BDL GUS od 1995 r.) utrzymuje się w przedziale wartości ujemnych (od -3483 odnotowanego w 2006 r. do -2116 w 2000 r.). W 2012 r. świętokrzyskie (-2128) podobnie jak: opolskie (-2173), warmińsko-mazurskie (-2587), lubelskie (-5172) oraz śląskie (-5902) wciąż należało do województw gdzie odnotowano najmniej korzystne saldo migracji.

Realnym staje się urzeczywistnienie niekorzystnego scenariusza zmian struktury ludności dla województwa zwłaszcza w kontekście prognoz GUS dalszego spadku mieszkańców świętokrzyskiego do 2035 roku. **Według szacunków GUS świętokrzyskie w kolejnych latach znajdzie się wśród 5 województw najsilniej dotkniętych depopulacją.**

WYZWANIA I PROBLEMY

Wykres 5. Prognoza ludności do 2035 r., rok 2007=100

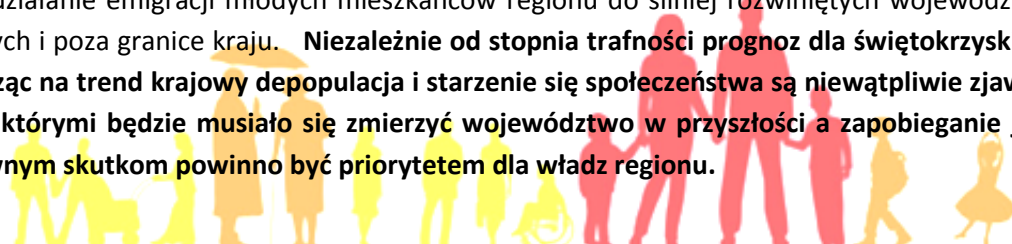

Lata 2008-2012 dane rzeczywiste, lata 2015-2035 dane prognostyczne

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie DBL GUS oraz Prognozy ludności na lata 2008-2035, GUS Warszawa 2009

Zgodnie z prognozą w stosunku do roku 2007 (przyjęty w publikacji GUS rok bazowy) w świętokrzyskim do 2035 roku ubędzie 15,6% ludności. Trzeba jednak zauważyć że szacunki GUS dla świętokrzyskiego na lata 2008-2010 okazały się bardziej pesymistyczne niż rzeczywisty postęp depopulacji. (Przykładowo szacunek GUS na 2009 r. – spadek mieszkańców względem 2007 r. o 0,8%, spadek rzeczywisty 0,4%, szacunek na 2010 r. – spadek populacji o 1,2%, w danych rzeczywistych odnotowano natomiast wzrost w stosunku do roku bazowego o 0,5%).

W perspektywie do 2035 r. (w stosunku do 2007 r.) w świętokrzyskim przewiduje się spadek ludności w wieku 0-14 lat (o 71 tys.), ludności w wieku 15-64 (o 122 tys.) oraz wzrost ludności w wieku 65+(o 93 tys.). W tym populacja ludności w wieku 80+ zwiększy się według prognoz o 43 tys. a więc aż o 48,9%. Takie zmiany spowodują spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i znaczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym, a w dalszej perspektywie ubytek zasobów kapitału ludzkiego w wieku produkcyjnym w województwie co może negatywnie odbić się na gospodarce regionu. W celu niwelacji niekorzystnych zjawisk konieczne jest usprawnienie rozwiązań systemowych na poziomie krajowym ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej zagrożonych województw a także prowadzenie spójnej z krajową polityki na szczeblu regionalnym, wzmocnienie działań prorodzinnych w celu zwiększenia współczynnika dzietności oraz przeciwdziałanie emigracji młodych mieszkańców regionu do silniej rozwiniętych województw ościennych i poza granice kraju. **Niezależnie od stopnia trafności prognoz dla świętokrzyskiego patrząc na trend krajowy depopulacja i starzenie się społeczeństwa są niewątpliwie zjawiskami z którymi będzie musiało się zmierzyć województwo w przyszłości a zapobieganie jej negatywnym skutkom powinno być priorytetem dla władz regionu.**

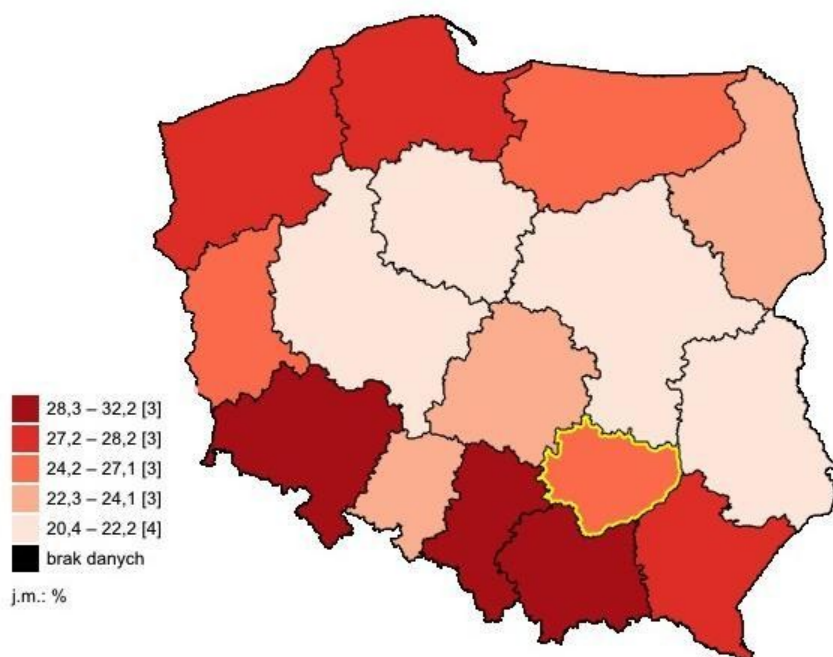

WARTO WIEDZIEĆ

Odsetek studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w Świętokrzyskim w %

Dla rozwoju regionu i budowania silnej gospodarki duże znaczenie mają przyszłe kadry pracownicze, poziom ich wykształcenia oraz jego dostosowanie do rzeczywistych potrzeb na rynku pracy. W tworzeniu wysokowykwalifikowanej kadry pracowniczej regionu znaczącą rolę odgrywają wyższe uczelnie woj. świętokrzyskiego. Szczególnie istotny w tym obszarze jest wybierany przez studentów profil kształcenia. Dla kreowania przyszłych kadr potencjalnie atrakcyjnych dla rozwoju specjalizacji regionalnych oprócz liczby absolwentów i poziomu wykształcenia korzystną tendencją jest dominacja nauk technicznych nad społeczno-humanistycznymi. Za strategiczne dla gospodarki uznaje się kierunki matematyczne, techniczne i przyrodnicze. Odsetek studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w województwie w 2012 roku kształtował się na stosunkowo wysokim poziomie 27,1%, co klasyfikowało świętokrzyskie na 7 miejscu w Polsce przy średniej dla kraju 25,9%. Najkorzystniejsza sytuacja wystąpiła w przypadku woj. małopolskiego (32,2%) i dolnośląskiego (31,8%). Najgorzej natomiast wypadło woj. kujawsko-pomorskie, w którym na kierunkach technicznych i przyrodniczych w 2012 r. było 20,4% studentów.

Wykres 6. Odsetek studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w Polsce w 2012 r.

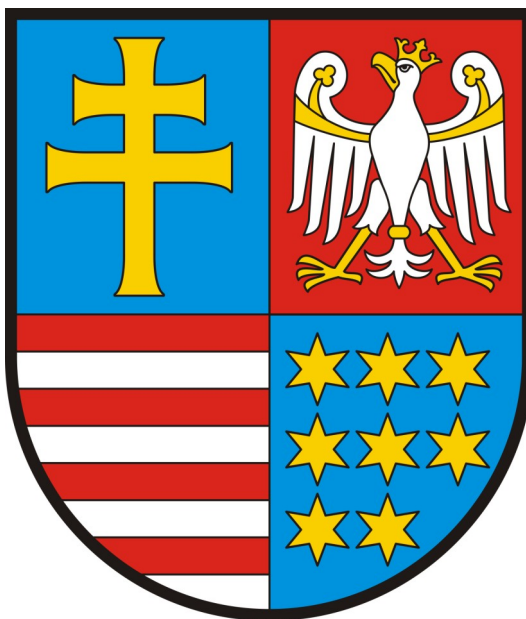

Źródło danych: system Strateg

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Przyjęto zaktualizowaną „Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”

Prace nad aktualizacją najważniejszego dokumentu strategicznego szczebla regionalnego województwa świętokrzyskiego trwały 2 lata. Z uwagi na trudność przewidzenia zjawisk gospodarczych i społeczno-politycznych czekających województwo w przyszłości przygotowano dokument ramowy, który zawiera również doświadczenia zdobyte w poprzednich okresach programowania. W dokumencie przygotowano założenia, które będą stanowić podstawę do wykorzystania środków unijnych w kolejnych latach. W Strategii sprecyzowano wizję i misję rozwoju województwa świętokrzyskiego. Świętokrzyskie powinno stać się regionem zasobnym w kapitał gotowym na wyzwanie. Zgodnie ze zdefiniowaną w Strategii misją, województwo ma dążyć do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia

mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. Realizacji tych założeń służyć będzie sześć celów strategicznych skoncentrowanych m.in. na poprawie infrastruktury regionalnej, budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki oraz rozwoju obszarów wiejskich. Nad aktualizacją Strategii pracował zespół ekspertów pod kierownictwem prof. dr hab. Jacka Szlachty złożony z przedstawicieli administracji samorządowej, Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, administracji rządowej, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych oraz środowiska biznesu. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego została również podana szerokim konsultacjom społecznym. W zorganizowanych łącznie 13 konferencjach i spotkaniach konsultacyjnych wzięło udział blisko 1000 uczestników. W okresie trwania procesu konsultacyjnego 64 osoby i instytucje skorzystały z możliwości wyrażenia pisemnej opinii na temat dokumentu, przekazując łącznie 233 uwagi.

Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu uchwały w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku podczas kolejnej XXXIII sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego radni jednogłośnie podjęli uchwałę w sprawie jej przyjęcia.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii po gruntownym remoncie

W Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy dobiegł końca projekt związany z termomodernizacją pawilonów placówki wraz z modernizacją systemu grzewczego i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Członkowie Zarządu Województwa - Jan Maćkowiak i Kazimierz Kotowski oraz Radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego - Józef Grabowski i Grzegorz Gałuszka byli gośćmi uroczystego otwarcia budynku. Jak poinformowała Mariola Grzesik, zastępca dyrektora do spraw ekonomiczno-eksploatacyjnych, termomodernizacja pawilonu C kosztowała około 1 miliona 100 tysięcy złotych. Inwestycja dofinansowana została z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013 oraz z budżetu państwa.

O problematyce Specjalnych Stref Ekonomicznych

W Warszawie Marszałek Adam Jarubas w Kancelarii Prezydenta RP uczestniczył w spotkaniu poświęconemu problematyce Specjalnych Stref Ekonomicznych. W dyskusji udział wzięli marszałkowie województw, przedstawiciele zarządów gmin oraz miast a także zarządów stref. Na spotkaniu zwrócono uwagę na kwestie zmian systemu zachęt inwestycyjnych stosowanych w strefach oraz sprawę przedłużenia okresu funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych poza rok 2020.

Świętokrzyski Program Wspierania Edukacji Wybitnie Uzdolnionych Uczniów i Studentów

Sejmnik Województwa Świętokrzyskiego 26 czerwca 2013 r. przyjął do realizacji „Świętokrzyski Program Wspierania Edukacji Wybitnie Uzdolnionych Uczniów i Studentów”. Program ten jest realizowany przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego i Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty. Stanowi kontynuację dotychczasowej oferty pomocy dla zdolnych uczniów i studentów proponowanej zarówno w formie „Programu Samorządu Województwa Świętokrzyskiego wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”, jak i działań prowadzonych na rzecz utalentowanych uczniów przez Kuratora Oświaty.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Mały kampus Politechniki Świętokrzyskiej z dofinansowaniem RPO WŚ

Kazimierz Kotowski, Członek Zarządu Województwa i Rektor Politechniki Świętokrzyskiej prof. Stanisław Adamczak podpisali umowę o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja i rozwój infrastruktury dydaktyczno-badawczej dla innowacyjnego kształcenia na kierunku Transport”. Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. To niezwykle ważne przedsięwzięcie pozwoli dokończyć modernizację małego kampusu Politechniki Świętokrzyskiej znajdującego się w Dąbrowie. Podpisana umowa umożliwi przeprowadzenie ostatnich prac, które sprawią, że ten mały kampus usytuowany na powierzchni 5 hektarów będzie odpowiednio przystosowany i unowocześniony oraz spełni wszelkie standardy obiektu służącego skutecznemu rozwojowi Politechniki Świętokrzyskiej. Całkowita wartość projektu wynosi 2 mln 746 tys. zł, natomiast dofinansowanie z RPO to 1 mln 815 tys. zł. Zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 30 czerwca 2014 r.

Nowy pawilon w Szpitalu Uzdrawiskowym

Zakończył się pierwszy etap rozbudowy i modernizacji Szpitala Kompleksowej Rehabilitacji „Krystyna” w Busku – Zdroju. Inwestycja współfinansowana została z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013. Całkowita wartość projektu wyniosła ponad 10,5 milionów złotych, w tym unijny wkład ponad 4,7 milionów złotych (47%). Do dyspozycji kuracjuszy będzie 37 komfortowych pokoi z łazienkami, a także nowoczesne pomieszczenia zabiegowe. W uroczystym otwarciu obiektu wzięli udział Marszałek Adam Jarubas, Wicemarszałek Grzegorz Świercz, Członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski, Sekretarz Województwa Bernard Antos, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UM Grzegorz Orawiec, a także Radni Sejmiku: Mieczysław Sas, Krzysztof Dziekan oraz Grzegorz Gałuszka.

Drugi etap inwestycji polegać będzie na przebudowie bazy hotelowej oraz nadbudowie o jedno piętro kondygnacji pawilonu „C” Szpitala Uzdrawiskowego „Krystyna”. Przybliżony koszt to prawie 15 milionów złotych.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Rozpoczęły się konsultacje projektu Umowy Partnerstwa 2014-2020

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Dokument powstał na bazie Założeń Umowy Partnerstwa 2014-2020 przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 15 stycznia 2013 roku. W dokumencie uwzględniono opinie partnerów społecznych i gospodarczych oraz przygotowane na potrzeby procesu programowania analizy. Dużą wagę przypisano też do efektów prac różnego rodzaju grup roboczych, spotkań bilateralnych oraz prowadzonej regularnie debaty strategicznej z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych w ramach Krajowego Forum Terytorialnego oraz debat eksperckich. Celem konsultacji jest zebranie opinii i uwag na temat kierunków wsparcia z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 określonych w projekcie Umowy Partnerstwa. W ramach konsultacji prowadzonych przez Ministerstwo w regionach konferencja odbyła się w Hotelu Binkowski w Kielcach. W spotkaniu zorganizowanym przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego uczestniczyli m.in. Marcei Niezgoda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regio-

nalnego, przedstawiciele samorządów lokalnych z województwa świętokrzyskiego, uczelni, instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Samorząd Województwa Świętokrzyskiego podczas konferencji reprezentowali Członkowie Zarządu Województwa - Kazimierz Kotowski i Piotr Żołądek. Projekt Umowy Partnerstwa uwzględnia opinię środowisk uczestniczących w programowaniu kolejnej perspektywy finansowej oraz unijne wytyczne określające główne cele polityki europejskiej po 2013 r. Jest ściśle powiązany z zapisami dokumentów strategicznych w oparciu o które jest w Polsce prowadzona polityka rozwoju.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Dofinansowanie inwestycji wodno-ściekowych w ramach PROW 2007-2013

Ponad 6,5 mln zł z puli Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 trafi do świętokrzyskich samorządów na realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i odnawialnych źródeł energii. Pieniądze kierowane są w szczególności do najmniejszych miejscowości w województwie świętokrzyskim, które ze względu na rozdrobnienie gospodarstw domowych nie ma-

ją szans na pomoc z Regionalnego Programu Operacyjnego jak też Funduszu Spójności. W uroczystości podpisania umów brał udział Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Piotr Żołądek. Wsparcie z PROW można było otrzymać na zadania polegające na: zaopatrzeniu w wodę oraz odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków, tworzeniu systemu zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzaniu lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, budowie, przebudowie,

remontcie i wyposażeniu targowiska stałego oraz tworzeniu i umożliwianiu dostępu do infrastruktury szerokopasmowego Internetu lub modernizacji takiej infrastruktury. Piotr Żołądek zapowiedział, że jeszcze w sierpniu Zarząd Województwa ogłosi nowy nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Nagrodzono najciekawsze przedsięwzięcia gospodarcze

Podczas XXXV Sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Wicemarszałek Grzegorz Świercz, Członek Zarządu Województwa Piotr Żołądek oraz Przewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk pamiątkowymi grawertonami uhonorowali laureatów i wyróżnionych w XIII edycji konkursu „Sposób na Sukces”. Organizowany jest on przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego oraz patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stanisława Kalembę. Ideą konkursu jest szeroko rozumiana promocja aktywnych postaw, dzięki którym powstają nowe miejsca pracy na obszarach wiejskich. Laureaci konkursu realizując swoje pomysły, przyczyniają się do rozwoju lokalnych społeczności i są jednocześnie wzorcowym przykładem efektywnego wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym przede wszystkim środków pochodzących z programów unijnych.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Centrum Kongresowe już otwarte

Nowoczesne Centrum Kongresowe zostało otwarte w Targach Kielce. Uroczystość uświetnił występ Wrocławskiego Teatru Pantomimy. Wśród zaproszonych gości byli Marszałek Adam Jarubas, Wicemarszałek Grzegorz Świercz i Członkowie Zarządu Województwa - Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak. Obiekt jest innowacyjny i wielofunkcyjny. Będzie miejscem organizacji zarówno dużych wydarzeń takich jak kongresy, koncerty, konferencje aż po kameralne wystawy i wernisaże. Projekt realizowany był w ramach Programu Rozwoju Polski Wschodniej.

Nowe hale suchedniowskiej fabryka mat podłogowych

Amerykańska firma Kleen – Tex prężnie rozwija się na świętokrzyskim rynku. Jej siedziba mieści się w Starachowicach. Obecnie po zakupie nowych hal i przeprowadzeniu gruntownego remontu przedsiębiorstwo mieści się na około 12 tysiącach metrów powierzchni użytkowej. Zatrudnienie znalazło tam 240 osób a szacuje się, że do końca roku docelowo ma ono sięgnąć 250. Firma specjalizuje się w produkcji mat podłogowych najwyższej jakości.

Bździał promował nasz region

Replika XIX-wiecznego młyna pływającego, zwanego niegdyś bździałem wyruszyła w wyjątkowy ponad 500-kilometrowy rejs Wisłą, podczas którego odwiedziła kilkanaście polskich miast, promując województwo świętokrzyskie i przypominając historię polskiej wsi sprzed ponad 100 lat. Jednym z pomysłodawców projektu był Adam Ochwanowski, który następnie został koordynatorem projektu. Podczas rejsu młyn zawitał do 12 miast, a najważniejsze wizyty miały miejsce w Sandomierzu i Warszawie. Młyn miał przypominać o tym, że niegdyś Polska była największym producentem zboża w Europie, które Wisłą było wysyłane do Gdańska. Rejs miał odwołać się także do okresu eksportowej potęgi Polski. Organizatorami wyprawy byli: Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni, Klub Wodniacki KON-TIKI w Pińczowie oraz Ośrodek Kulturalno-Historyczny "Beldonek" (Pałac Wielopolskich) w Chrobrzy. Honorowy patronat nad przedsięwzięciem sprawował Marszałek Adam Jarubas. Pływający młyn wodny, który w sierpniu odbył rejs z Nowego Korczyna do Włocławka wziął także udział w największym w Europie zlocie tradycji flisackiej i śródlądowej, czyli „Festiwalu Loary”. Impreza odbyła się w dniach 18-22 września w Orleanie, we Francji.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Świętokrzyskie na Dożynkach Prezydenckich

Tegoroczne Dożynki Prezydenckie w Spale odbyły się 14 i 15 września. W przeddzień głównych uroczystości zaplanowanych na niedzielę zorganizowano konkurs na najładniejszy wieniec dożynkowy o nagro-

dę Prezydenta Rzeczypospolitej Polski. Region świętokrzyski reprezentował wieniec powiatu pińczowskiego wykonany przez Koło Gospodyń Wiejskich z Kliszowa w gminie Kije, który zdobył wyróżnienie. Podczas Dożynek Prezydenckich zaprezentowany został również dorobek regionu świętokrzyskiego w zakresie produkcji żywności naturalnej oraz produktów regionalnych i tradycyjnych pochodzących od członków Sieci Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie. Samorząd Województwa Świętokrzyskiego reprezentowali Członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski i Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Sławomir Neugebauer.

O Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym

Do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego dołączą dwie kolejne gminy: Chmielnik i Strawczyn. Taką decyzję podjęli podczas spotkania Marszałek Adam Jarubas i Członkowie Zarządu Województwa: Kazimierz Kotowski i Piotr Żółtek z przedstawicielami władz stolicy regionu oraz wójtami podkieleckich gmin. Tym samym do KOF-u będzie należało miasto Kielce i 11 świętokrzyskich gmin. Przynależność do tego obszaru oznacza dla gmin szereg korzyści. Przykładowo będą mogły uczestniczyć w realizacji wspólnych projektów, będą miały specjalną kopertę w RPO. Zgodnie z zapowiedzią Marszałka Adama Jarubasa będzie to około 300 milionów złotych.

Będzie praca dla 300 osób

WKielcach rozpoczęła swoją działalność UCMS Group, firma z 20-letnim doświadczeniem w outsourcingu, czyli świadczeniu na odległość usług w zakresie kadr, płac i księgowości. Na razie przedsiębiorstwo zatrudnia 10 osób, ale kielecki oddział jest na etapie rozruchu, bo prace tutaj rozpoczęły się w maju. Do końca roku zatrudnionych będzie od 20 do 50 osób. W 2014 roku będą kolejne przyjęcia i liczba pracowników wyniesie od 50 do 100 osób. Docelowo w 2015 roku będzie ich już 300. Przygotowano prace głównie dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów w branży outsourcingu.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Kielecki Park Technologiczny szybko się rozrasta

Kielecki Park Technologiczny podpisał umowę ze spółką Karpla Consulting na przygotowanie projektu modernizacji budynku po Wyższej Szkole Umiejętności. Powstanie w nim Inkubator IT. W nowej części Kieleckiego Parku Technologicznego znajdzie się miejsce na profesjonalne przygotowane laboratoria, biura oraz przedszkole.

W Kieleckim Parku Technologicznym trwają także przygotowania do budowy trzech hal przemysłowych, które mają być wybudowane przy ulicy Hubalczyków i Olszewskiego. Nowe budynki staną na terenie objętym działaniem Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Każdy z nowych obiektów będzie wyposażony w zaplecze biurowe, a w jednym powstanie laboratorium badawczo - rozwojowe. Pieniądze na realizację inwestycji mają pochodzić z Programu Rozwój Polski Wschodniej.

Chińskie firmy chcą mieć siedziby w Kielcach

Prezydent Kielc Wojciech Lubawski podczas wizyty w Chinach podpisał porozumienie z władzami miasta Yuyao na utworzenie przedstawicielstwa dla chińskich firm w siedzibie Kieleckiego Parku Technologicznego. Umożliwi to świętokrzyskim przedsiębiorcom zaistnienie na tamtejszym rynku wschodnim. Z kolei dzięki porozumieniu, firmy z Yuyao będą mogły na preferencyjnych warunkach prezentować swoje stoiska podczas Targów Kielce.

Infover wśród największych polskich firm IT

Kielecka spółka Infover, będąca liderem wśród firm IT w województwie świętokrzyskim znalazła się na 85 miejscu w głównym rankingu Computerworld. W kategorii „Firmy o największym zysku netto” została sklasyfikowana na 29 pozycji. To samo miejsce zajęła w kategorii „Najwięksi dostawcy sprzętu”. W zestawieniu firm informatycznych, które osiągnęły największy przyrost przychodów w 2012 r. znalazła się na 53 miejscu. Dyrektor handlowy Piotr Gwiazda zwrócił uwagę, że wysokie notowania w rankingach są efektem nowej strategii rozwojowej opartej na nawiązaniu współpracy z nowymi przedsiębiorstwami.

Nowa firma w Ostrowcu Świętokrzyskim

WOstrowcu Świętokrzyskim otwarto firmę Weiss, zajmującą się produkcją elementów do kotłów na biomasę. Zatrudnienie w niej znalazło prawie 100 osób. Jest to duńska firma, która zajmuje się projektowaniem, produkowaniem, instalowaniem oraz dystrybucją systemów spalania wykorzystujących paliwa pochodzenia biologicznego. W uroczystym otwarciu firmy uczestniczyli właściciel firmy Weiss w Danii Laif Ostergaard Nielsen z żoną, prezes ostrowieckiego zakładu Andrzej Ligenza, Starosta Ostrowiecki Zdzisław Kałamaga i Prezydent Ostrowca Jarosław Wilczyński.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Wicepremier Janusz Piechociński otworzył tereny inwestycyjne pod Połańcem

Z udziałem Wicepremiera i Ministra Gospodarki Janusza Piechocińskiego oraz Marszałka Województwa Świętokrzyskiego Adama Jarubasa i Kazimierza Kotowskiego, Członka Zarządu Województwa otwarto w Połańcu nowe tereny inwestycyjne. Dla inwestorów została przygotowana podstawowa infrastruktura drogowa wraz z wodociągiem, kanalizacją i oświetleniem. Promowane dziś tereny położone są w północno – wschodniej części gminy Połaniec, poza obszarem miasta, na terenie sołectwa Brzozowa, przy drodze krajowej nr 79. Liczą one 49,26 ha, a składają się z 11 projektowanych działek o powierzchniach od 0,79 ha do 8,04 ha. W skład terenów wchodzi również drogi publiczne oraz tereny inne o powierzchni blisko 5 ha.

Medycyna w UJK

Marszałek Adam Jarubas i Wicemarszałek Grzegorz Świercz wbili symboliczną łopatę na budowie nowego obiektu Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Obiekt realizowany jest w ramach projektu MEDREH – budowa i wyposażenie obiektu naukowo-dydaktycznego UJK dla wsparcia wdrożenia innowacyjnych metod leczenia. W przyszłości stworzy to warunki do uruchomienia kierunku lekarskiego, pierwszego w regionie świętokrzyskim. Nowy obiekt dydaktyczny będzie się mieścić przy alei IX Wieków Kielc. Projekt otrzymał 29,9 mln zł unijnego dofinansowania.

Lepsze warunki dla pacjentów i personelu w Busku-Zdroju

W dniu 19 września 2013 roku w Zespole Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju otwarte zostały: Izba Przyjęć i Oddział Intensywnej Opieki Medycznej. Z tymi inwestycjami wkraczamy już w XXII wiek – stwierdził Dyrektor szpitala Grzegorz Gałuszka. W obecności licznych zaproszonych gości w spotkaniu udział wzięli Członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski oraz Radni Sejmiku Jolanta Rybczyk i Józef Grabowski. Inwestycja jest współfinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W placówce w grudniu ma rozpocząć się budowa nowego bloku operacyjnego. Wiosną zakończy się termomodernizacja obiektów. W przyszłym roku przebudowany zostanie też oddział dziecięcy.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Nowe pociągi dla czterech województw

W Regionalnym Centrum Naukowo - Technologicznym w Podzamczu Chęcińskim 28 sierpnia odbyło się uroczyste podpisanie umowy z firmą NE-WAG S. A. z Nowego Sącza. Kontrakt obejmuje dostawę 19 nowych trójczłonowych pojazdów szynowych z napędem elektrycznym (EZT) przeznaczonych do obsługi kolejowych przewozów pasażerskich w ruchu wojewódzkim i międzywojewódzkim na terenie województw: świętokrzyskiego, małopolskiego, śląskiego i podkarpackiego wraz z przeprowadzeniem szkoleń załóg oraz świadczeniem usług serwisowych, utrzymaniowych i naprawczych. Samorząd Województwa Świętokrzyskiego jest głównym beneficjentem tego przedsięwzięcia. W spotkaniu uczestniczył Marszałek Adam Jarubas oraz Członek Zarządu Województwa Jan Maćkowiak. Pierwsze pociągi zakupione przez województwo świętokrzyskie mają wyjechać na trasy w II połowie 2014 roku, a kolejne (3 szt.) do 31 stycznia 2015 roku. Zakup taboru kolejowego realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Możliwości rozwoju produkcji owoców i warzyw w woj. świętokrzyskim

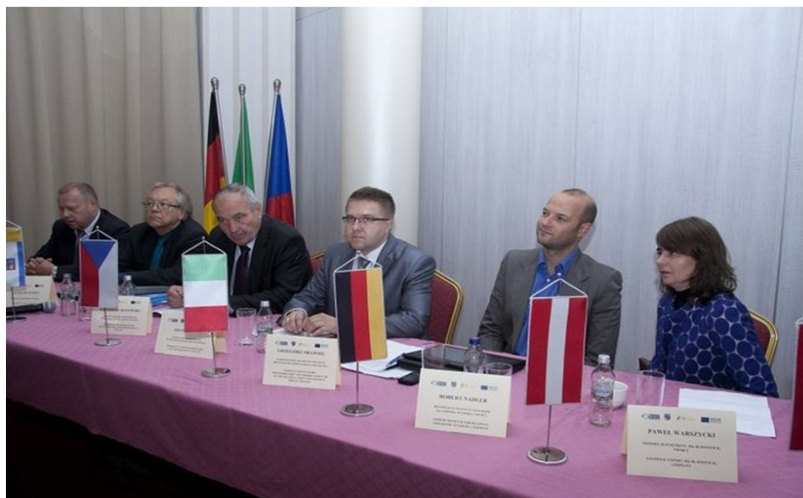
Potencjał gospodarczy sektora przetwórstwa owocowo – warzywnego Ziemi Sandomierskiej to tytuł konferencji, która odbyła się 30 sierpnia na Zamku Królewskim w Sandomierzu. Tematem przewodnim była perspektywa i możliwości rozwoju produkcji owoców i warzyw w regionie. Organizatorem spotkania był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Sandomierzu i Stowarzyszeniem Eksporterów Polskich. Konferencja miała na celu nawiązanie kontaktów handlowych z kontrahentami zagranicznymi, wzmocnienie istniejącej współpracy oraz promocję regionalnej produkcji owocowo-warzywnej na rynkach zagranicznych.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Konferencja poświęcona emigracji

W Kielcach odbyło się dwudniowe seminarium dotyczące projektu Regions benefitting from returning migrants - Re-Turn (Regionalne korzyści płynące z powrotu migrantów), realizowanego w ramach Programu dla Europy Środkowej Europejskiej Współpracy Terytorialnej, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany będzie do kwietnia 2014 r. W spotkaniu uczestniczyli Wicemarszałek Grzegorz Świercz oraz Członkowie Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak, a także Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego Grzegorz Orawiec. Projekt zakłada stworzenie warunków, które będą zachęcać wykwalifikowane osoby do powrotu w rodzinne strony. W trakcie jego realizacji zostanie zwrócona szczególna uwaga na powstanie mechanizmów wsparcia dla jednostek powracających, zwiększanie możliwości zatrudnienia migrantów oraz zapobieganie powstawania odpływu kadr.

Sukces młodych wynalazców ze Świętokrzyskiego

Zakończył się ogólnopolski konkurs "Młody Wynalazca 2013". Wśród nagrodzonych znaleźli się uczniowie ze świętokrzyskich ponadgimnazjalnych szkół: Mariusz Bielaszka z Technikum Elektronicznego w Połańcu zajął II miejsce za „Lokalizator osób zaginionych”, Tomasz Gradziński z Technikum Informatycznego w Ożarowie III miejsce za „Giętarkę CNC do tworzyw sztucznych”. Obydwie prace były wcześniej nagradzane w finale Olimpiady Innowacji Technicznych 2013. Sukces jest tym większy, że laureaci pierwszego i drugiego miejsca będą mieli możliwość zaprezentowania swoich wynalazków w listopadzie 2013 r. w Brukseli na Światowych Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technick „BRUSSELS INNOVA”.

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W REGIONIE

Umowa na budowę szpitalika dziecięcego podpisana

Przy Wojewódzkim Szpitalu Zespólnym w Kielcach powstanie szpitalik dziecięcy. Projekt zrealizuje firma Anna-Bud. Umowę podpisano na działce pomiędzy neurologią i kardiologią, w miejscu gdzie zlokalizowana będzie inwestycja. Uroczyste podpisanie umowy uświetnili Marszałek Adam Jarubas, Wicemarszałek Grzegorz Świercz, Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Tadeusz Kowalczyk, Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Włodzimierz Stępień oraz Dyrektor WSZ Jan Gierada. Pieniądze pochodzą będą z budżetu województwa, a wyposażenie sfinansowane zostanie z funduszy unijnych. Wykonawca deklaruje, że w tym roku nowy obiekt będzie już w stanie surowym zamkniętym. Pediatria na Czarnowie ma być gotowa w listopadzie 2014 r. Obiekt będzie mieć pięć kondygnacji. Około 180 łóżek, w tym 50 boksów dla dzieci i matek. Sąsiedztwo Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego oznacza, że pediatria będzie miała możliwość korzystania z zaplecza techniczno-diagnostycznego tej jednostki i jego kadry. W przyszłym roku nastąpi prawdopodobnie faktyczne połączenie szpitali: dziecięcego z zespólnym. Obecnie placówki ogłosiły już wspólny przetarg na zakup leków.

Nowe oddziały w Czerwonej Górze

Dyrekcja Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Św. Rafała w Czerwonej Górze zwróciła się do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z wnioskiem o rozszerzenie działalności leczniczej placówki w zakresie usług medycznych świadczonych w oddziałach szpitala i przyszpitalnych poradniach. Szpital zamierza stworzyć dwa nowe oddziały – Oddział Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu oraz Oddział Reumatologii, a także sześć poradni: alergologiczną dla dzieci, urologiczną, endokrynologiczną, poradnie chirurgii urazowo – ortopedycznej, kardiologiczną oraz reumatologiczną. Poradnie mają być zlokalizowane w Wojewódzkiej Przychodni Specjalistycznej w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej 72, za wyjątkiem Poradni Urologicznej i Poradni Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej, które mieścić się będą w WSS im. św. Rafała w Czerwonej Górze.

Źródła danych/Przypisy

Źródła danych

W pracach nad przygotowaniem publikacji wykorzystano dane:

Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego w Kielcach, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, STRATEG, EUROSTAT.

Przypisy:

¹ Wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych w ciągu roku na terenie kraju siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług VAT.

² Drastyczne zmniejszenie populacji ludności na danym obszarze. Może ono być spowodowane zarówno powolnymi trendami demograficznymi, jak migracje czy ujemny przyrost naturalny, bądź gwałtownymi wydarzeniami, takimi jak katastrofy naturalne, epidemie czy wojny.

Opracowanie:
Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
tel. (041) 36-58-188, fax (041) 36-58-191

